

Primaocu "Iskri", Zagreb, pristoji pravo da protiv "Tiframa" ustane regresnim zahtjevom kako mu to pravo proizlazi iz njihovog međusobnog odnosa.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Prvostepena presuda br. IV-P-1809/67
od 10. XI 1969.

Vijeće: Gabro Badovinac, prof.dr Branko Jakaša, dr Emilio Pallua

Lučki slagač - Špediter - Odgovornost lučkog slagača za napropisno osiguranje robe u vagonima s rinfuza uređjajima - Špediter koji je lučkom slagaču dao nalog za utovar robe u vagon aktivno je legitimiran prema lučkom slagaču za štetu koja je prouzrokovana nepravilnim osiguranjem robe rinfuza uređjajem koje je osiguranje morao izvršiti lučki slagač - Lučki slagač je prema špediteru aktivno legitimiran za štetu koju je on skrivio, a koja je nastala tokom prijevoza željeznicom, za koju štetu željeznica ne odgovara - Lučki slagač odgovara za pravilno postavljanje rinfuza uređjaja iako je taj uređjaj dao špediter - Lučki slagač mora o eventualnim manjkavostima rinfuza uređjaja upozoriti špeditera - Ako ga nije upozorio, odgovara za prouzrokovanu štetu premda je uređjaj dao špediter - Na ovu slagačevu odgovornost ne utječe ni činjenica što špediter nije prigovorio postavljanju rinfuza uređjaja - Lučki slagač odgovara špediteru za štetu za koju je željezničkim zapisnikom izviđajaja na siguran način utvrđjeno da ju je on skrivio

Tužitelj je špediter, a tuženik je lučki slagač. Tužitelj u tužbi navodi da je lučkom slagaču dao nalog da utovari u vagone pšenicu i da vagone osigura rinfuza uređjajem. Budući da tuženik nije pravilno osigurao vagone, tokom prijevoza je jedan dio pšenice iscurio i time je nastala šteta. Ovu štetu je tužitelj nadoknadio svojim komitentima i zahtijeva da mu tuženik isplaćeni iznos nadoknadi.

U odgovoru na tužbu i u toku spora tuženi se usprotivio tužiteljevu zahtjevu i istakao prigovor pomanjkanja aktivne legitimacije na strani tužitelja, ističući da pravno naknada štete u predmetnom slučaju pripada primaocima

od željeznice koja je primila robu na prijevoz, a predala ju s djelomičnim manjkom.

Nadalje istakao je prigovor pasivne legitimacije, ističući da za odnosnu štetu odgovara željeznica a ne tuženi, jer je šteta nastala nakon prijema robe na prijevoz do njenog izdavanja, pa stoga kako tuženi nije stranka iz ugovora o prijevozu, nije ni pasivno legitimiran na odnosni zahtjev.

Priznaje da je po dispozicijama tužiteljevim vršio postavljanje rinfuznih uređaja i oblaganje istih papirom prije nego što je tužitelj utovarao robu u vagone. Ističe međutim da je tužitelj dao tuženom svoj materijal, tj. papir za oblaganje i rinfuzne uređaje koje je tužitelj sam izradio, pa je posao tuženoga bio samo da takve uređaje kakve mu je dao tužitelj postavi u vagone prije nego tužitelj utovari robu. Ističe da je on svoj posao izvršio pravilno i uredno i da na obavljeni posao tužiteljevi službenici, koji su vršili redovan nadzor nad obavljanjem toga posla i vršili pregled sposobnosti vagona prije utovara robe, nisu stavili nikakva prigovora koji bi upućivao na to da tuženi nije pravilno postupio u vršenju i obavljanju svoga posla. Smatra ukoliko su postojali nedostaci u postojanju rinfuznih uređaja da je tužitelj trebao odbiti prijem tako pripremljenih vagona, odnosno da tuženom postavi određene prigovore za loše i nepravilno oblaganje ili nepravilno postavljanje rinfuznih uređaja. Ističe da je šteta na spornim vagonima utvrđena na uputnim stanicama, te da se iz zapisnika o izvidjaju ne može sa sigurnošću razabrati zbog čega je došlo do curenja ukrcanog žita u vagone, a sama činjenica da su nadjeni tragovi curenja da još ne ukazuje da je curenje nastalo zbog nepravilnog postavljanja ili nepravilnog oblaganja vagona papirom.

Sud je proglasio tuženika djelomično odgovornim za štetu iz slijedećih razloga:

Prigovore pomanjkanja aktivne legitimacije na strani tužitelja i pomanjkanja pasivne legitimacije na strani tuženog sud nije uvažio iz razloga jer je tužitelj aktivno legitimiran kao špediter i nosilac posla u vršenju otpreme u vlastito ime a za tuđi račun, pa je stoga prema tuženom - komu je svojim dispozicijama dao određeni nalog za obavljanje dijela posla, tj. pripreme željezničkih vagona za prijevoz žitarica - aktivno legitimiran za zahtjev naknade štete, kad je uzrok štete nepravilno izvođenje poslova povjerenih tuženomu.

Prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije nije uvažen stoga jer osnov zahtjeva prema tuženom ne slijedi iz šteta nastalih u toku prijevoza robe željeznicom za koje bi željeznica bila

odgovorna, već je osnov zahtjeva naknade štete prema tuženom iz činjenica da je šteta u toku prijevoza nastala zbog nepravilno postavljenih rinfuza uređaja na vagonima, ili nedovoljnog i nepravilnog oblaganja vagona papirom, koji je posao za tužitelja obavljao tuženi, a koje su nepravilnosti bile neposredan uzrok štete tj. curenja žitarica iz vagona, pa time i gubitka žitarica u toku transporta. Za nepravilno postavljanje rinfuznih uređaja, ili za nepravilno postavljanje i oblaganje vagona papirom odgovaran je tuženi, jer je taj posao obavljao po nalogu tužitelja, pa je stoga, u slučajevima gdje je sud utvrdio da je šteta na pojedinom vagonu nastala nesumnjivo iz takvih razloga, za te slučajeve tuženi odgovoran i naravno pasivno legitimiran, te je stoga i osuđen da tužitelju plati odnosnu štetu.

Pregledavajući svaki zahtjev prema specifikaciji zajedno, i upoređujući ove zahtjeve s tovarnim listovima i zapisnicima o izvidjaju, sud je ocijenio u prvom redu da se radi o pošiljkama gdje je tuženi vršio postavljanje rinfuznih uređaja i oblaganje papira, dakle da se radi o poslu koji je nesporno tuženi obavljao po tužiteljevim dispozicijama. Nadalje sud je utvrdio iz zapisnika o izvidjaju da je šteta posljedica ili neispravno postavljenog rinfuznog uređaja, ili postavljanja neispravnog, iskrivljenog, puknutog ili oštećenog rinfuznog uređaja, ili konačno da je šteta posljedica nepričvršćenog - nedovoljno rinfuznog uređaja koji se u toku transporta pomakao. U svim navedenim slučajevima iz zapisnika o izvidjaju slijedi da je došlo do pucanja papira kojim je bio vagon odnosno rinfuzni uređaj obložen, pa time i do curenja žitarica iz vagona. Treba istaći da je u nekim slučajevima curenje bilo vrlo veliko, pa je utvrdjen manjak i preko 1.000 kg. U svim dosuđenim slučajevima manjak je relativno visok jer je kroz velike pukotine na rinfuznim uređajima uslijed pucanja papira kojim su rinfuzni uređaji bili obloženi žito curilo. Očito je da je do pucanja papira došlo u spornim slučajevima zbog neispravno postavljenog ili uopće neispravnog zaštitnog uređaja.

Tuženi odnosno njegovi radnici, iako su upotrebljavali rinfuzne uređaje koji su bili vlasništvo tužiteljevo, nisu smjeli niti mogli postaviti i upotrijebiti rinfuzni uređaj koji nije bio ispravan, pa ni onda kad im na to tužitelj ne bi obratio u svojoj dispoziciji posebnu pažnju. Tuženi je stručna organizacija za obavljanje odredjenog posla, te je dužan na takve poslove postaviti radnike koji imaju dovoljno iskustva i stručnu spremu, te koji će kod obavljanja toga posla primijeniti dužnu pažnju i moći pravilno ocijeniti da li je neki rinfuzni uređaj ispravan ili nije, te da li je pravilno postavljen ili ne. Ako su

dakle radnici tuženoga upotrijebili raspucane rinfuzne uređjaje ili iskrivljene, tada se šteta koja je zbog toga nastupila ima pripisati tuženomu zbog propusta dužne pažnje u postavljanju zaštitnih uređjaja, pa je stoga sud u svim slučajevima gdje je u zapisnicima o izvidjaju navedeno da su rinfuzni uređjaji bili iskrivljeni, napuknuti ili da su postojale na njima rupe, uzeo da je za gubitak odnosno manjak utvrđen na uputnoj stanici odgovoran tuženi, jer je do manjka došlo zbog nestručno obavljenog posla u postavljanju uređjaja ili upotrebe neurednog i neispravnog uređjaja.

U ostalim slučajevima, koji se ne odnose na zastarjela potraživanja, odnosno na tužiteljeva potraživanja s brodova "Vena - bu" "Marli II" i "Soutchern - eagle", sud nije dosudio tužitelju naknadu iz razloga jer iz ostalih zapisnika o izvidjaju nije moguće sa sigurnošću utvrditi da je do curenja žitarica došlo zbog neispravnih, raspuknutih ili loše postavljenih rinfuznih uređjaja. U svim slučajevima gdje nije uvažen zahtjev tužiteljev u zapisnicima o izvidjaju navodi se jednostavno "jaki tragovi curenja" bez navodjenja zbog čega je došlo do takvog curenja /npr. zapisnik o izvidjaju br. 60/ ili je kod utvrđivanja štete jednostavno navedeno "tragovi curenja na obim stranama rinfuznih uređjaja ili na jednog strani rinfuznog uređjaja". Ovakove naznake u zapisnicima o izvidjaju ili drugim dokazima koje je tužitelj ponudio o uzroku štete sud nije mogao uvažiti. Naime jednostavna napomena da postoje tragovi curenja ni u kom slučaju ne dokazuju da je do curenja došlo krivnjom tuženoga, tj. da se radi o šteti koja je prouzročena nepravilnim postavljanjem, ili upotrebom neispravnog ili lošeg rinfuznog uređjaja. Sud je prema tomu dosudio tužitelju samo one zahtjeve gdje postoje nesumnjivi dokazi da je šteta prouzročena propustom tuženoga i njegovih radnika, a u svima drugim slučajevima sud nije mogao zahtjev tužiteljev uvažiti, pa je stoga s tim dijelom zahtjeva odbijen.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Prvostepena presuda br. IV-P-1281/68
od 3. II 1970.

Vijeće: Gabro Badovinac, prof.dr Branko Jakaša, dr Božidar
Zubić

Prijevoz stvari morem - Produženo putovanje zbog zatvaranja
Sueskog kanala - Povećanje vozarine zbog produženog putovanja